

Càritas ajudarà els castellonins en situació de dependència

El primer pas és imminent i es basa en fer un estudi porta a porta

CASTELLÓ D'EMPÚRIES

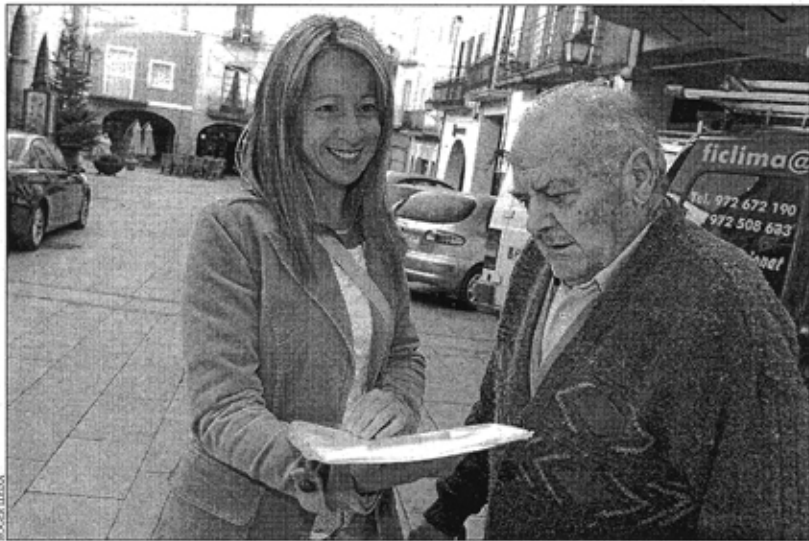
MAIRENA RIVAS

Els veïns de Castelló d'Empúries majors de setanta anys que viuen sols rebran ben aviat la visita de voluntaris de Càritas Parroquial que s'interessaran pel seu grau de dependència. L'educadora social Alicia Fuentes, tècnica superior en integració social i voluntària de Càritas, encapçalà un projecte que té com a finalitat fer una anàlisi de la situació de dependència de la gent gran del seu poble. "Tenint en compte que l'envelliment de la persona va molt lligat al tema de la dependència, vam pensar fer un estudi d'investigació que, d'alguna manera, ens apropés a aquesta realitat", comenta Alicia Fuentes.

La proposta té com a punt de partida el padró d'habitants. D'aquí, s'extraurà la informació de les persones majors de setanta anys que viuen soles als domicilis. Llavors, els responsables del programa aniran porta per porta i faran entrevistes a aquestes persones grans, tot aplicant el que es denomina l'Instrument de Valoració de la Dependència". Aquest treball de camp fa les primeres passes a finals d'aquest mateix mes de gener. Alicia Fuentes anota que per detectar, prevenir i actuar sobre aquesta realitat social cal "sortir dels despatxos". "La feina és al carrer", assegura l'educadora social.

L'objectiu principal de la realització d'aquesta diagnosi és la millora de la qualitat de les accions socials. En aquest mateix sentit, Alicia Fuentes exposa: "L'Instrument de Valoració de Dependència donarà una sèrie de respostes sobre el nivell funcional, el nivell cognitiu, la situació de l'habitatge d'aquestes persones i les situacions de risc."

L'Instrument de Valoració de la Dependència utilitza una metodologia molt coneguda i de fàcil utilització que es caracteritza per la facilitat i la simplicitat. Tal com explica Alicia Fuentes, es formulen un total de trenta-vuit preguntes, distribuïdes en cinc blocs. El primer és l'índex de Barthel, que avalua el grau d'autonomia en activitats funcionals, com ara menjar, el bany, la higiene personal, el vestir,

L'educadora social Alicia Fuentes, conversant amb un castelloní major de setanta anys, en Joaquim, a la Plaça dels Homes

la continència urinària i la continència fecal, la utilització del vàter o pujar i baixar escales. Quant a les funcions de la vida diària que requereixen un major grau d'autonomia de la perso-

na, com pot ser, per exemple, tenir cura de la casa, usar el transport, emprar diners o prendre medicaments, s'analitzen a través de l'índex de Lawton i Brody.

Per altra part, la valoració cognitiva de la persona gran consisteix en mesurar l'orientació temporal i espacial; la memòria immediata, recent i remota; l'atenció, la concentració i el càlcul mental. I la resposta s'obté per mitjà d'un test cognitiu que utilitza una puntuació per errors comessos i permet un factor de correcció segons el nivell cultural de la persona examinada. El quart pas correspon al qüestionari de Barber, que permet conèixer la situació de risc de l'entrevistat, si compta amb suport familiar i social, quina és la situació del seu habitatge i si té relacions socials. Per acabar l'entrevista, es fa el qüestionari de valoració de l'habitatge, que determinarà si està adaptat a les necessitats de la persona que hi viu.

"No busquem grans xifres, busquem conèixer la realitat que constitueix una eina útil per treballar en la millora de la qualitat de vida de la gent gran", diu Alicia Fuentes. La informació que s'obtingui a través de l'estudi es transferirà a les administracions, a les àrees de Serveis Socials.

Les arrugues dels somnis

"No envellim quan se'ns arruga la pell, sinó quan se'ns arruguen els somnis, les esperances i les ganes de viure." Aquesta màxima anònima apareix subratllada en els papers que l'educadora social Alicia Fuentes porta per clarificar alguns aspectes de la tasca que està desenvolupant com a coordinadora de Càritas Parroquial de Castelló d'Empúries. Per obtenir el postgrau d'experta en avaluació, planificació i supervisió de polítiques d'inserció social, Alicia

Fuentes s'ha embarcat en el projecte de copèixer, en primer lloc, la realitat de les persones del seu poble que viuen en una situació de dependència, i d'actuar en conseqüència per paliar les necessitats de tota aquesta gent. Aquesta proposta, que pot donar els primers fruits d'aquí a mig any, compta amb el suport de Càritas, que li ha donat via lliure per executar el programa. I, juntament amb ella, un grupat de voluntaris s'han afegit a aquesta iniciativa.

Autonomia personal i atenció a les persones

Segons el *Llibre Blanc de la Gent Gran amb Dependència*, la dependència és un concepte amb implicacions socials. Una persona és socialment dependent quan, a conseqüència de limitacions severes d'ordre físic o mental, requereix l'ajuda d'una altra persona per realitzar les activitats de la vida diària. "El repte principal de les polítiques socials és atendre les necessitats de les persones més vulnerables i reconèixer els drets de les persones que viuen en una situació de dependència. I tot això requereix un compromís i una actuació conjunta i ben coordinada de totes les administracions públiques", ha afirmat Alicia Fuentes.

Aquest 1 de gener ha entrat en vigor la Llei de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a persones en situació de dependència aprovada pel Ministeri de Treball i Afers Socials. Malgrat això, no es començarà a aplicar fins d'aquí a uns mesos. Aquesta llei permet crear un Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència (SAAD), amb la col·laboració i la participació de totes les administracions públiques. El SAAD té com a finalitat optimitzar els recursos públics i privats disponibles. D'aquesta manera, configura un dret subjectiu que es fonamenta en els principis d'universalitat, equitat i accessibilitat, i desenvolupa un model d'atenció integral al ciutadà. La llei estableix un nivell mínim de protecció, definit i garantit financierament per l'Administració General de l'Estat. Així mateix, en un segon nivell de protecció, la llei contempla un règim de cooperació i finançament entre l'Administració General de l'Estat i les Comunitats Autònomes. Finalment, les Comunitats Autònomes podran desenvolupar, si així ho estimen oportú, un tercer nivell addicional de protecció als ciutadans.